Drøftingsreferat fra informasjons- og drøftingsmøte

Sak: Handlings- og økonomiplan 2027–2030

Møtedato: 13.10.2026

Møtested: Møterom Solblom, Kristiansand

Møteleder: Vemund Jensen

Deltakere:

Arbeidsgiver: Kjell Bue (avdelingsleder budsjett og økonomistyring), Arly Hauge (fylkesdirektør utdanning), Lise Solgaard (fylkesdirektør virksomhetsstyring og eiendom) og Miriam Johannsen Ekra (rådgiver opplæring i skole)

Organisasjonene: Eskil Berggren, Atle Oanes, Sheila Vaage Benestad og Ingrid Næser (Utdanningsforbundet), Wenche Grov (Fagforbundet), Vilhelm Holme (Econa), Synnøve Hynne Prebensen (Delta), Andreas Förster (Tannlegeforeningen), Ida Blålid (Parat), Marit Eivindson (Lektorlaget)Roger Eikeland (Nito), Bård Lassen (Naturviterne), Kurt Ivan Rasmussen (Skolenes landsforbund), Solveig Helljesen (Fylkeshovedverneombud)

Arbeidsgiver orienterte om arbeidet med handlings- og økonomiplan 2027–2030, utviklingstrekk i Agder, fylkeskommunens økonomiske rammebetingelser og status for omstillingsarbeidet. Det ble vist til høy aktivitet i tjenesteproduksjonen, økte rente- og avdragskostnader som følge av investeringer, samt behov for fortsatt omstilling og prioriteringer i planperioden.

Det ble videre orientert om befolkningsutvikling, elevgrunnlag, gjennomføring i videregående opplæring, levekårsutfordringer og klimamål. Arbeidsgiver redegjorde for konsekvenser av statsbudsjettet og utfordringer knyttet til blant annet fullføringsreformen, kollektivtransport, digitalisering, tannhelse og tilrettelagte opplæringstilbud.

Arbeidsgiver viste videre til at fylkeskommunen i gjeldende plan har lagt opp til bruk av disposisjonsfond og økt lånegjeld. Høyt investeringsnivå innebærer økte finansutgifter og behov for videre omstilling i driften også etter 2027. Foreløpig salderingsutfordring for 2027 ble anslått

til om lag 100 mill. kroner. Det ble pekt på mulige konsekvenser innen blant annet skole, tannhelse, kollektiv, vei, tilskudd og administrasjon.

For utdanningsområdet ble det særlig vist til flere voksne elever, flere lærlinger og flere elever med behov for tilrettelagt opplæring, uten at arbeidsgiver finner tilsvarende økning i nasjonale rammer

Arbeidsgiver orienterte også om forslag til ny budsjettfordelingsmodell for de videregående skolene og la til grunn at modellen skal gi en mer treffsikker ressursfordeling. Modellen fordeler samme samlede økonomiske ramme på en annen måte, blant annet gjennom justerte fordelingsfaktorer mellom studieforberedende og yrkesfag, endringer i tildeling til individuell tilrettelegging og tilpasset opplæring samt enkelte endringer i leder- og IKT-ressurser. Arbeidsgiver viste til at modellen er en fordelingsmodell, ikke en finansieringsmodell, og at skolene fortsatt må prioritere innenfor tildelt ramme. Modellen innføres med 50 prosent effekt første år og full effekt deretter.

Utdanningsforbundet stilte spørsmål ved den sterke vektleggingen av gjennomføringstall og uttrykte bekymring for at gjennomføring kunne bli et mål i seg selv og at dette kan gå på bekostning av kvalitet i opplæringen.

Utdanningsforbundet stilte også spørsmål ved de økonomiske forutsetningene i planarbeidet og understreket at økonomisk balanse ikke nødvendigvis innebærer bedre tjenester. Organisasjonen støttet vurderingen om at fullføringsreformen er underfinansiert og etterlyste en tydeligere strategi for å synliggjøre dette overfor nasjonale myndigheter.

Videre uttrykte Utdanningsforbundet bekymring for konsekvensene av framtidige omstillingskrav og for at ansvar og kostnader kan bli flyttet mellom forvaltningsnivåene uten at utfordringene løses.

Utdanningsforbundet mente at fylkeskommunen bør være tydeligere overfor politikere om de konkrete konsekvensene av de økonomiske rammene. Organisasjonen viste til at gode regnskapsresultater og fondsoppbygging kan skape et misvisende bilde dersom konsekvensene for tjenesteproduksjonen ikke synliggjøres. Utdanningsforbundet vurderte det som positivt at drøftingen i større grad tok opp den konkrete virkeligheten bak de overordnede tallene.

Utdanningsforbundet stilte spørsmål ved at det flere år har kommet ekstra inntekter sent i året, og om dette kunne skyldes at fylkeskommunen budsjetterer for stramt.

Lektorlaget stilte spørsmål om årsakene til økte IKT-kostnader.

Når det gjaldt den nye budsjettfordelingsmodellen, støttet Utdanningsforbundet at modellen tas i bruk og evalueres underveis, men påpekte at enkelte skoler opplever usikkerhet og omstillingsbehov som følge av endringene.

Arbeidsgiver opplyste at fylkeskommunen følger utviklingen i gjennomføring tett, og viste til analyser som indikerer sammenhenger mellom manglende gjennomføring og senere utenforskap, samtidig som årsakene er sammensatte.

Arbeidsgiver opplyste videre at spørsmål knyttet til fullføringsreformen løftes gjennom KS og nasjonale prosesser, men at det foreløpig ikke er signaler om økt finansiering.

Arbeidsgiver avviste at midler holdes tilbake i budsjetteringen og presiserte at budsjettet baseres på de rammene som faktisk foreligger. Arbeidsgiver viste til at endringer iblant annet skatt, konsesjonskraft og pensjon kan komme sent, og at dette gjør statlige rammer lite forutsigbare.

På spørsmål om IKT-kostnader svarte arbeidsgiver at økningen blant annet skyldes høyere priser på maskinvare, lagringskapasitet, prosessering og lisenser.

Arbeidsgiver understreket behovet for fortsatt omstilling innenfor tilgjengelige økonomiske rammer, og ga uttrykk for at budsjettfordelingsmodellen skal videreføres og evalueres fortløpende.

Konklusjon: Handlings- og økonomiplan 2027–2030 ble gjennomgått og drøftet. Organisasjonene uttrykte særlig bekymring knyttet til finansieringen av fullføringsreformen, framtidige omstillingskrav og konsekvensene av de økonomiske rammene. Arbeidsgiver opprettholdt vurderingen av at videre omstilling vil være nødvendig. Innspillene tas med i det videre arbeidet med handlings- og økonomiplanen. Budsjettfordelingsmodellen videreføres med evaluering underveis. Det ble opplyst at neste drøftingsmøte med videre oppfølging er 4. november 2026.